

### جنس هویتی صنعت هسته‌ای ایران



حمزه‌عالی چرامغلی

استادیار علوم سیاسی

هویت ملی خمیرمایه احساس تعلق فرد به جامعه خویش و شکل‌گیری «ما»ی ملی و انسجام یک جامعه است. بدون هویت ملی، اساساً تصور چود یک جامعه ناممکن است. در یک تعریف روشن، «هویت ملی مجموعه‌ای شناختی، اعتقادی و روانی است که با تأثیرگذاری بر کنش‌های اجتماعی، موجب همبستگی و انسجام در سطح ملت می‌شود».
هویت ملی دارای ابعادی است که عبارت‌اند از: «بعد جامعه‌ای» (به معنای احساس تعلق و عضویت به جامعه، تمایل به حفظ یکپارچگی و به هم پیوستگی جامعه، پذیرش دیگر اعضای جامعه به عنوان هم‌وطن)، «بعد تاریخی» (به معنای آگاهی مشترک افراد یک جامعه از گذشته تاریخی و احساس دلبستگی به آن و احساس افتخار به گذشته تاریخی)، «بعد جغرافیایی» (به معنای نگرش مثبت به آب و خاک، عدم تمایل به مهاجرت و پذیرفتن سرزمین در آینده)، «بعد فرهنگی» (به معنای ارزش‌ها، هنجارها، نمادها، اعتقادات، احساسات، زبان، میراث فرهنگی کشور)، «بعد سیاسی» (که مهم‌ترین بعد هویت ملی است و به این معناست که افرادی که از لحاظ فیزیکی و قانونی عضو یک نظام یا ساختار سیاسی هستند، خود را از لحاظ روانی از اعضای سیستم بدانند و به قانون تمکین کنند).

ابعاد مختلف هویت ملی گویای این است که بسیاری از مسائل و امور راهبردی در حوزه سیاست می‌توانند بر تقویت یا تضعیف هویت ملی مؤثر باشند. در این میان، برنامه هسته‌ای صلح‌آمیز ایران از جمله سیاست‌های راهبردی است که فراتر از تأثیرگذاری بر هویت ملی، خود به یکی از عناصر سازه‌زده هویت ملی ایران تبدیل شده و در ساخت‌ها و ابعاد مختلف هویت ملی ریشه دوانده است. این موضوع را با توجه به ابعاد مختلف هویت ملی بهتر می‌توان توضیح داد:

۱- اولین ساحتی که دانش و صنعت هسته‌ای ایران را به هویت ملی وصل می‌کند، ساخت تاریخی این دانش است که البته تنیده با ساحت فرهنگی نیز می‌باشد. برنامه هسته‌ای ایران هرچند از دوران قبل از انقلاب اسلامی (سال ۱۳۳۵) و به دنبال امضای توافق میان دولت پهلوی و آمریکا آغاز شد و دو سال بعد (۱۳۳۷) تحت برنامه رئیس‌جمهور آمریکا مینی بر «اتم برای صلح» ایران یک راکتور ۵ مگاواتی از آمریکا دریافت کرد و سه عضویت آژانس بین‌المللی اتمی پیوست. این برنامه در آن زمان وابسته به آمریکا و فرانسه بود و هویتی بومی نداشت. بعد از انقلاب اسلامی بود که برنامه هسته‌ای ایران با تلاش دانشمندان ایرانی ماهیت بومی به خود گرفت و به دستاوردهای بی‌ظنیری، آن هم با وجود همه تحریم‌ها و فشارهای غرب، منجر شد. در این میان، اگر پهلوی دوم از منظر برتری طلبی و فرخ‌فروشی به دولت‌های عربی، به دنبال دریافت چند راکتور هسته‌ای از آمریکا و فرانسه بود، انگیزه‌هایی که جمهوری اسلامی را به این سمت سوق داد، ضرورت قوی شدن در مقابل حملات خارجی عراق و تهدیدات آمریکا بود و این قوی شدن در گام اول بر بومی کردن دانش هسته‌ای متکی بود. یعنی هویت تاریخی علم‌آموزی، استقلال خواهی و مقاومت در مقابل بیگانه در اینجا با یکدیگر پیوند یافتند و انگیزه‌های احیای برنامه هسته‌ای ایران، آن هم به صورت مستقل و بومی را شکل دادند. جمهوری اسلامی ایران از برنامه هسته‌ای خود را در بویحوه جنگ تحمیلی عراق علیه ایران آغاز کرد و در حالی که دولت امریکا در زمان بوش پدر و پسر به همسایگی ایران آمده بود و از نزدیک کشورمان را تهدید می‌کرد، جمهوری اسلامی این برنامه را ادامه داد، اما در راه احساندانه نظامی کام نگذاشت.

به عبارت دیگر، ایران به دنبال قوی شدن بر مبنای دانش صلح‌آمیز بود، و گرنه تولید سلاح هسته‌ای نیازمند چرخه پیچیده‌ای از فناوری هسته‌ای نیست و یک کشور می‌تواند با بازفراوری پلوتونیوم و تأسیسات کوچک‌تری از این راه ادبیل کند. اما اولاً جمهوری اسلامی از همان ابتدا راه غنی‌سازی اورانیوم را با ایجاد چرخه غنی‌سازی و با استفاده از مدل‌های ساده ساترپیغوزها، یعنی مدل -۱ و IFR، آغاز کرد تا این دانش مسلط شود و مسئله اصلی ایران فراگیری دانش هسته‌ای و استفاده عمیق‌تر از آن بود. ثانیاً در حالی که در زمان حکومت پهلوی، که هنوز مقدمات چرخه سوخت و غنی‌سازی در ایران یا نگرفته بود، ارتش و نظامیان شاه بودند که کار را به دست گرفتند و روی طراحی وسایل انفجاری هسته‌ای شروع به مطالعه کردند، فناوری هسته‌ای در دوران جمهوری اسلامی ایران از همان ابتدا توسط دانشمندان هسته‌ای آغاز شد و همواره دانشمندان هسته‌ای این برنامه را با تلاش‌های ارزشمند خود پیش برده‌اند و در این راه به شهادت رسیده‌اند.

۲- اتکای برنامه هسته‌ای ایران بر دانش بومی و تأثیر استقلال سیاسی در تداوم و حفظ این برنامه، بستر بازیابی هویت ایرانی را فراهم کرده است. به عبارت دیگر، حمایت‌های ملی و به ویژه جوانان دانشجو از این دستاورد، در تلاش برای سرسختانه ایرانیان جهت کسب دانش و فناوری مدرن و استقلال سیاسی ریشه دارد. کدام ایرانی است که وقتی تأسیس دارالفنون از سوی امیرکبیر را مطالعه می‌کند احساس افتخار کندکد البته وقتی جهل و استبداد سلاطین را می‌بیند که به قربانی کردن امیر عمران و آبادانی منجر شد، احساس افسوس و ناراحتی کند؟

این احساسات برخوردار از ریشه‌های هویتی، در دوران بعد از انقلاب اسلامی خود را در حمایت‌های عمومی از فناوری هسته‌ای نشان داد و به عبارت دیگر، فناوری هسته‌ای به‌صورت ضمنی و مؤثر، پیوند علم‌آموزی و استقلال کشور را به عنوان دغدغه‌ای تاریخی، به عناصر تحکیم انسجام اجتماعی تبدیل کرد و ساحت اجتماعی هویت ملی را تقویت نمود. این موضوع در ساحت سیاسی هویت ملی نیز خود را بیشتر نشان می‌دهد و اساساً شکل‌گیری انسجام اجتماعی حول حمایت از فناوری صلح‌آمیز هسته‌ای، نمودی معنادار از مشارکت سیاسی و احساس تعلق جامعه به نظام سیاسی محسوب می‌شود.

۳- سایر ابعاد هویت ملی، یعنی بعد جغرافیایی و فرهنگی، نیز در پیوند با ماهیت هویتی فناوری هسته‌ای هستند. اینکه فناوری هسته‌ای به استخراج منابع زیرزمینی کشور و قرار دادن آنها در خدمت توسعه علمی و پیشرفت‌های پزشکی، کشاورزی و صنعتی منجر شده است، توجه افکار عمومی به دخیل جغرافیایی کشور و مواهب آن را برانگیخته و به تبع آن علاقه‌مندی به آب و خاک و جغرافیای کشور را برمی‌انگیزد. ضمن اینکه اساساً این علاقه‌مندی بیش از همه از جانب تلور پیوند علم‌آموزی و استقلال سیاسی در برنامه هسته‌ای ایران که پیش‌تر گفته شد، نیرو می‌گیرد. اینها همه ارزش‌های فرهنگی نیز هستند و بعد فرهنگی هویت ملی نیز از این جهت تقویت می‌گردد.

فناوری هسته‌ای علاوه بر احیا و تأمین خواسته تاریخی ایران در زمینه کسب علم و فناوری همراه با استقلال سیاسی، عرصه‌ای از بازیگری فعال جمهوری اسلامی در سطح بین‌الملل را فراهم کرده‌است و نزدیک به سه دهه است که زمینه‌ ظهور و بروز دیپلماسی عزتمندانه جمهوری اسلامی ایران را در صحنه بین‌الملل به نمایش گذاشته است. به این ترتیب، برنامه هسته‌ای ایران از سطح دانشی و صنعتی فراتر می‌رود و یک پدیده هویتی در ایران معاصر محسوب می‌شود؛ هویتی ریشه‌دار که ابعاد مختلف هویت ملی را برافراشته و تقویت کرده است.

به طور قطع، جمهوری اسلامی ایران هیچ‌وقت عناصر هویت ملی خود

را به معامله نمی‌گذارد و اینکه دونالد ترامپ با انواع ترندها نتوانسته است برنامه هسته‌ای ایران را متوقف کند، به دلیل ریشه‌های هویتی

این دانش و صنعت است.

# ۲ جوان

### گزارش

## پاسخ قالیباف به ماجراجویی‌های آمریکا در منطقه

# شرتان کم!



### نمای نزدیک

محمدباقر قالیباف دیروز و در حالی که صدها شبکه رسانه‌ای در جهان کوس شکست آمریکا و ناوانی ارتش تروریست این کشور در بازگشایی تنگه هرمز را به گوش رساندند، در نوشته‌ای به آمریکایی‌ها هشدار داد: «معادله جدید در تنگه هرمز در حال تثبیت استست و آمریکا محصول ماجراجویی ارتش این منطقه کم خواهد شد.»
سایت تانکر تر کرز نیز در اشاره‌ای به مشکلات بزرگ آمریکا در منطقه خلیج فارس نوشتست: «قایق‌های کوچک تهاجمی تندروی ایران، مشکلات آمریکا را بزرگ و طولانی کرده‌اند.»

■ ■ ■

دوشنبه‌ای که گذشت، شکست دیگری به کارنامه رئیس‌جمهور خودشیفته آمریکا تحمیل شد. در حالی که ارتش تروریستی آمریکا آمده بود با عملیات انتحاری «پروژه آزادی» اقدام به بازگشایی تنگه هرمز از طریق اسکورت نظامی شناورها در خلیج فارس کند، اقدام قاطع و هوشمندانه نیروی دریایی ارتش جمهوری

اسلامی ایران در شلیک اخطار به نیروهای متخاصم و فرار آنها از منطقه، مانع از آن شد تا ترامپ با توثیق‌های فضایی خود، عطش افزایش قیمت نفت را اندکی فروبنداند. این سرفراز است در عبور دادن دو کشتی تجاری با پرچم آمریکا هم خیلی زود رنگ باخت و نیروی دریایی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی اساساً چنین ادعای را رد کرد.
حالی که نام همه ماجرا نیست. محمدباقر قالیباف روز گذشته به ماجراجویی‌های ترامپ واکنش نشان داد و با تأکید بر اینکه آمریکایی‌ها باید شرشان را از منطقه کم کنند، گفت: «استمرار وضع موجود برای ارتش غیرقابل تحمل است؛ در حالی که ما هنوز حتی شروع کرده‌ایم.» سازمان اطلاعات سپاه پیش‌تر هم

### خبر

گروه هکری حنظله از یک عملیات گسترده و طولانی‌مدت علیه مؤسسه مطالعات امنیت ملی (INSS) رژیم صهیونیستی خبر داد. به گزارش خبرگزاری صداوسیما، گروه سایبری «حنظله» با انتشار بیانیه‌ای از یک عملیات گسترده و طولانی‌مدت علیه مؤسسه مطالعات امنیت ملی رژیم صهیونیستی خبر داد. این گروه تأکید کرده است که توانسته برای سال‌ها اسناد طبقه‌بندی‌شده این سازمان را به‌طور خاموش به دست آورد. در پیام حنظله گفته شده مهم‌ترین بخش این عملیات در بمادروز ۲۲ آوریل ۲۰۲۵ و ساعت ۳:۴۲ رخ داده است. بر اساس گفته حنظله، در آن زمان درهای

### دولت

اگر احتکار یا اقدامات مخل بازار با هدف برهم زدن اقتصاد کشور در شرایط جنگی انجام شود، مجازات سسنگینی در پی دارد، موضوعی که دادستان تهران نیز روز گذشته بر آن تأکید کرد البته رسیدگی به موارد احتکار معمولی و گران‌فروشی نیز در حوزه تعزیرات دنبال می‌شود و با جدیت با این تخلفات برخورد خواهد شد. به گزارش ایرنا، امیرحسین رحیمی وزیر دادگستری گفت: در سال گذشته، سیاست دولت در برخورد با تخلفات حوزه بازار، بیشتر بر نصیحت، مدارا و اقدامات پیشگیرانه متمرکز بود. این موضوع دیروز نیز در جلسه دولت مطرح شد.

و معاون اول نیز در مصاحبه خود تأکید کردند که هدف اصلی این اقدامات، پیشگیری از تخلفات است. در کنار اقدامات پیشگیرانه و ایجابی برای کنترل بازار، برخورد جدی با تخلفات در دستور کار دولت، دستگاه قضایی و سازمان تعزیرات حکومتی قرار داد. بنابر این افرادی که در حوزه بازار مرتکب تخلفاتی مانند احتکار، عدم عرضه کالا یا گران‌فروشی می‌شوند باید مطمئن باشند که دستگاه‌های نظارتی ورود کرده و دستگاه قضایی و سازمان تعزیرات با قاطعیت برخورد خواهند کرد.

وزیر دادگستری عنوان کرد: در شرایط جنگی،

# پایسده

سرویس سیاسی، ۶۰۰۶۰۳۰۸۵۲۳

### چهارشنبه ۱۶ اردیبهشت ۱۴۰۵ | ۱۸ ذی‌القعده ۱۴۴۷ |

مقاومت ایرانیان سرانجام به خروج پر تغالی‌ها انجامید و تثبیت دهم اردیبهشت به عنوان روز خلیج فارس یادآور این حقیقت است که استقلال منطقه با مقاومت به دست می‌آید.» جوانی اضافه کرد: «ما به دنبال مدیریت تنگه هرمز به‌عنوان شکر عملی این نعمت بزرگ هستیم. مدیریت جدید تنگه هرمز باید گاید نظم جهانی و بین‌المللی خواهد بود و هر کشتی که خواهد در این منطقه خط‌کشی شده ترددی داشته باشد، باید با اجازه نیروهای مسلح جمهوری اسلامی این کار را انجام دهد تا در امنیت باشد.» معاون سیاسی سپاه هشدار داد: «هر شناور متعلق به دشمن متخاصم خواهد رد شود، با آن برخورد قاطع خواهد شد.» جوانی افزود: «چون آمریکایی‌ها نتوانستند نفوذ خود را در منطقه بیشتر کنند، جنگ راه انداختند، ولی از دل این جنگ، نظم نوین آینده متولد خواهد شد.»

■ **پروژه آزادی، پروژه شکست است**

واکنش‌ها به مواضع ناپخردانه آمریکا در منطقه به این هم محدود نشد و سید عباس عراقچی، وزیر خارجه کشورمان، در صفحه شخصی خود نوشت: «تحولات تنگه هرمز به‌روشنی نشان می‌دهد که یک بحران سیاسی، راه‌حل نظامی ندارد. در حالی که به لطف تلاش‌های پاکستان مذاکرات در حال پیشرفت است، آمریکا باید هوشیار باشد که توسط باذرواهان دوباره به یک باتلاق کشیده نشود؛ اما ارتش متحده عربی نیز همین‌طور پروژه آزادی، پروژه بی‌نت است.» «ابراهیم رضایی، سخنگوی کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس، نیز در مطلبی در صفحه شخصی خود در شبکه اجتماعی ایکس، در واکنش به گزارش‌های تهاجمی محصول ماجراجویی ارتش آمریکا باید جوابگوی آن باشد. دولتمردان آمریکا باید به رفتار زشت استفاده از زور در روند دیپلماسی پایان دهند و در این منطقه حساس نفتی که اقتصاد کل کشور‌های جهان را تحت تأثیر قرار می‌دهد، دست‌از ماجراجویی نظامی بردارند.» روز گذشته رسانه لبنانی الاخبار نیز با اشاره به گسترش راهزنی دریایی در دریای عرب به راه پای‌امارات در این ماجرا اشاره و اعلام کرد: «هدف این اقدامات ایجاد ناامنی دریایی با هدف گسترش حضور نظامی آمریکا در نزدیکی تنگه باب‌المندب است.»

### نمای نزدیک

■ **حادثة فقییره محصول ماجراجویی آمریکا بود**

به دنبال انتشار اخباری مبنی بر آتش‌سوزی گسترده در تأسیسات نفتی بندر فقییره و انتساب آن به نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران، یک مقام آگاه نظامی به خبرگزاری صداوسیما گفت: «جمهوری اسلامی هیچ برنامه‌ای از پیش طراحی‌شده برای حمله به تأسیسات نفتی مذکور نداشته و آنچه اتفاق افتاد، محصول ماجراجویی ارتش آمریکا برای ایجاد یک معبر برای عبور غیرقانونی کشتی‌ها از معابر ممنوع تنگه هرمز بوده است و ارتش آمریکا باید جوابگوی آن باشد. دولتمردان آمریکا باید به رفتار زشت استفاده از زور در روند دیپلماسی پایان دهند و در این منطقه حساس نفتی که اقتصاد کل کشور‌های جهان را تحت تأثیر قرار می‌دهد، دست‌از ماجراجویی نظامی بردارند.» روز گذشته رسانه لبنانی الاخبار نیز با اشاره به گسترش راهزنی دریایی در دریای عرب به راه پای‌امارات در این ماجرا اشاره و اعلام کرد: «هدف این اقدامات ایجاد ناامنی دریایی با هدف گسترش حضور نظامی آمریکا در نزدیکی تنگه باب‌المندب است.»

اعلام کرده بود که راه‌باز شدن تنگه هرمز، پذیرش شکست از سوی آمریکا و تمکین به مناسبات جدید با بازگشت به «عملیات غیرممکن» و آغاز دوباره جنگ است که نتیجه آن از همه‌اکنون روشن است؛ راه سوم وجود نخواهد شد. محمدباقر قالیباف روز گذشته در حساب کاربری خود در ایکس نوشت: «معادله جدید تنگه هرمز در حال تثبیت است. امنیت کشتیرانی و ترانزیت انرژی به دست آمریکا و متحدانش ناقض آتش‌بس نعمت و موهبت الهی برای ملت‌های منطقه است؛ یک سرمایه و فرصت که خداوند در اختیار ما برای احیای خود شروع نم‌کرده‌ایم.»

به موازات هشدار قالیباف، در یساراد علی‌اکبر احمدیان، نماینده رهبر معظم انقلاب در شورای دفاع، نیز نوشت: «جمهوری اسلامی ایران حرم است و امنیت آن اصل غیرقابل مذاکره. دزدان قدرت‌های غربی، قرار گرفته است، تصریح کرد: «روایت این مسیر نشaman می‌دهد که مبارزات و

## نفوذ حنظله به مؤسسه امنیت ملی اسر ائیل

ورودی ساختمان INSS در خیابان «حییم لاولون» به‌طور ناگهانی باز شده و سه فرد نقاب‌دار با سهولتی آشکار موفق شده‌اند به زیرزمین طبقه محرمانه (طبقه ۲-۰) این سازمان نفوذ کنند.

حنظله تأکید کرده که این نفوذ تنها یک رویداد مقطعی نبوده، بلکه حاصل سال‌ها رخنه سیستماتیک است. در این بیانیه آمده: «با اکنون نفوذ چندین‌ساله حنظله به‌طور قطعی اثبات شده است؟ آیا جلسات مخفی شما هنوز واقعاً مخفی هستند؟ به نظر می‌رسد که این امر بسیار مشکوک است.» این گروه سایبری با طرح پرسش‌هایی درباره ضعف امنیتی INSS افزوده: «شما داده‌های دوربین‌های

### وزیر دادگستری تأکید کرد

## برخورد با اخلاک‌گران بازار و فق شرایط جنگی

اگر احتکار یا اقدامات مخل بازار با هدف برهم زدن اقتصاد کشور انجام شود، مجازات‌های سنگینی در پی دارد و در صلاحیت مستقیم دستگاه قضایی است؛ موضوعی که دادستان تهران نیز بر آن تأکید کرد. البته رسیدگی به موارد احتکار معمولی و گران‌فروشی نیز در حوزه تعزیرات دنبال می‌شود و با جدیت با این تخلفات برخورد خواهد شد. به گزارش ایرنا، امیرحسین رحیمی وزیر دادگستری گفت: در سال گذشته، سیاست دولت در برخورد با تخلفات حوزه بازار، بیشتر بر نصیحت، مدارا و اقدامات پیشگیرانه متمرکز بود. این موضوع دیروز نیز در جلسه دولت مطرح شد.

و معاون اول نیز در مصاحبه خود تأکید کردند که هدف اصلی این اقدامات، پیشگیری از تخلفات است. در کنار اقدامات پیشگیری از تخلفات و ایجابی برای کنترل بازار، برخورد جدی با تخلفات در دستور کار دولت، دستگاه قضایی و سازمان تعزیرات حکومتی قرار داد. بنابر این افرادی که در حوزه بازار مرتکب تخلفاتی مانند احتکار، عدم عرضه کالا یا گران‌فروشی می‌شوند باید مطمئن باشند که دستگاه‌های نظارتی ورود کرده و دستگاه قضایی و سازمان تعزیرات با قاطعیت برخورد خواهند شد.

### افول آمریکا از غرش شیر به زوزه شغال



سیدعبدالله متولیان

کارشناس سیاسی

بیش از دو‌سده از عملیات تروریستی متجاوزان که ائتلاف تروریست‌های متجاوز (ترامپ و نتانیاهو) از سر فرور «غرش شیر» نامیدند (و ایران باطمانینه «جنگ رمضان» خواند) می‌گذرد. عملیاتی که قرار بود ظرف ۲۲ ساعت کار ایران را تمام کند، اما اکنون آن شیر غران به شغال زوزه‌کش و لاشخوری تبدیل شده که در تله‌ای گرفتار آمده و تقلاب‌ها و تلاش‌های مزدیوحانه، حاصلی جز فرورفتن بیشتر در باتلاقی خودساخته ندارد.

داستان از آنجا بچسبد که ونس (معاون پوپولیس‌ت ترامپ) با داستانی خالی از اسلام‌آباد بازگشت. مأموریتی که باید بر برنده کاخ سفید می‌شد، به مهر تأییدی بر انرژی راهبردی آمریکا بدل گشت. هم‌بیماتان دی‌بروز، یکی پس از دیگری از قطار جنگی که ترامپ لکوموتیوران آن است، پیاده می‌شوند. چرا؟ پاسخ را باید در توصیه‌ای جست‌وجو کرد که به درستی در محافل نظامی غرب طنین‌انداز شده: «با کسی که شجاعانه می‌جنگد و اهل تسلیم نیست، بولف بز، خالی‌بند و رجز نخوان»، ولی ترامپ مغرور و خودشیفته به آن عمل نمی‌کند. کشتی شکسته ترامپ اما فقط سر نشینان از دست نمی‌دهد. محاصره دریایی دون کیشوت، به جای خفه کردن اقتصاد ایران، هم صاحبان سرمایه در وال‌الستریت و باشگاه‌رم را پای‌چوپه‌دار کشیده و هم به طنبای برگرده ناوگان پنجم بدل شده که در واقع آمریکا را در می‌کشد. یک مقام نتاگان در جلسه‌ای محرمانه از تله‌هرمز (Trap of Hormuz) سخن گفته است، تعبیری که نشان می‌دهد ارتش کلاسیک آمریکا چگونه در هزارتوی راهبردی ایران تنگ و پا می‌زند.

در چنین بزنگاهی، فرماندهی راهبردی ایران باس مطالبه قاعده‌مند چهار گانه «لغو کلیه قطعنامه‌های محدودکننده ایران»، «رفع تمامی تحریم‌ها»، «آزادسازی دارایی‌های مسدودشده ایران» و «پرداخت غرامت و جبران خسارات»، عمل‌انیز نیست، بولف بز، خالی‌بند و رجز این نه یک فهرست درخواست، بلکه فرمان پیروز میدان به طرف بازنده‌ای است که تلاش می‌کند در افکار عمومی جهانی خود را برنده جا‌بزند.

اینجاست که خزانه‌داری آمریکا با کابوسی چندلایه روبرو می‌شود. دستور کار نخست، آزادسازی ایران از چین و ۱۲۶ میلیارد دلار از دارایی‌های مسدودشده ملت ایران است، پولی که نه همه و نه غرامت، بلکه دارایی بلوکه‌شده ملت مطالبه‌گر و در عین حال صبور ایران است و باید بدون پیش‌شرط آزاد شود. اما این تازه پیش‌پرداخت ناچیزی است بر آنچه آمریکا به‌دهکار است: «غرامت و جبران آتش‌سوزی کشتی‌های مسکین به زیرساخت‌ها و اموال شخصی و عمومی ایران»، «خونبهای شهدای این جنگ تحمیلی» و «جریمه قانونی سال‌های بلوکه‌سازی». این جمع نجومی، بهای یک شکست تاریخی است که باید از جیب واگشتن پرداخت شود و آمریکا بی‌اعتبار را در سراسری قروپاشی قرار می‌دهد. همین کافی است تا رژیم صهیونی نیز خود را قربانی اعتماد گور به کاخ سفید ببیند. فرار ترامپ از جنگ، معنایی جز «تهنایی وجودی» برای تروریست‌های صهیون ندارد. اگر جنگنده‌های اف ۳۵ بدون ژنرال‌های پنتاگون توان عملیات پایدار ندارند، رژیم صهیونی هم موجودیتش را در سایه تهدید دائم تعریف کرده، حالا باید با تلاش برای بقا بدون پشتیبان کنار بیاید. نکته تأمل‌برانگیزتر این استست که بازی و تله مذاکره آمریکایی دیگرم تماشاچی و خریدار ندارد. ترامپ بی‌آنکه حدیثش به جایی برسد، متوجه‌ای خودش مذاکره می‌کند. وقتی روایت خریدار نداشته باشد، بی‌شک شکست روایت از شکست نظامی هم مهلک‌تر است، چراکه حتی اگر در میدان پیروز شوی، باز هم بدون پیروزی در روایت بازنده‌ای، جهان در حال گذار از نظمی است که به در آن «اقتدار» در سایه «تهدید» می‌دستت می‌آمد. ترامپ که می‌پنداشتن بر اساس همین الگوی سلطه‌طلبانه با فشار حداکثری، ایران تسلیم‌ناپذیر را به زانو درمی‌آورد، امروز خود را زوئی غرورش شکسته و «غرش شیر» به «زوزه شغال‌لنگ» بدل شده و ائتلاف آتش‌افروزان در شعله‌های خود می‌سوزند. چهار کلمه کلیدی که در میانه ترازوی خلیج ترامپ از تهران شنیده شده، نه فقط پایان یک نبرد، بلکه طلوع نظمی تازه را نوید می‌دهد، نظمی که در آن دون کیشوت متوهم قرن ۲۱ آنچه را که کاشته، باید درو کند.

## گریه‌های خیر

### یک تحلیلگر اقتصادی:

### تنگه‌هرمز راه‌حل تاکتیکی ندارد

یک کارشناس اقتصادی با اشاره به تحولات اخیر تنگه‌هرمز و تلاش آمریکا برای اجرای «پروژه آزادی» اعلام کرده: این اقدامات نه‌تنها به‌بازگشت ثبات منجر نشد، بلکه با افزایش ناامنی و تبدیل کشتی‌های تجاری به اهداف نظامی، به تثبیت حاکمیت ایران و رشد کم‌سابقه قیمت نفت انجامید. مدیج‌شاکری در گفت‌وگو با ایرنا تحلیل تحولات اخیر تنگه‌هرمز اظهار کرد که تلاش آمریکا برای بازگشایی این مسیر راهبردی از طریق «پروژه آزادی» با شکست مواجه شده است. آمریکا با استفاده از آبفاهی سرزمینی امارات و پشتیبانی هوایی در آب‌های عمان تلاش کرد شرایط ترازیت را به وضعیت پیش از جنگ بازگرداند، اما این اقدام به‌توافق نیوید، بلکه موجب افزایش ناامنی در منطقه شد. در نتیجه این رویکرد، کشتی‌های تجاری از وضعیت عادی خارج و به اهداف بالقوه نظامی تبدیل شدند. موضوعی که باعث شد شرکت‌های بیمه و خدمه کشتی‌ها تمایل خود را برای عبور از این مسیر از دست بدهند. به گفته شاکری، این شرایط عملاً مانع از بازگشت تنگه‌هرمز به وضعیت عادی شده است. این تحلیلگر اقتصادی با اشاره به افزایش بی‌سابقه قیمت نفت پس از این تحولات گفت: ایران در موقعیتی قوی‌تر از پیش از جنگ قرار گرفته و آمریکا در راهبرد خود برای کنترل تنگه‌هرمز ناکام مانده است.

شاکری در ادامه به تلاش‌های آمریکا برای کنترل قیمت‌ها در بازارهای آتی اشاره کرد و گفت: مداخلات در بازار نفت، به‌ویژه در قراردادهای سه‌ماهه و بلندمدت موجب کاهش مصرف در کشورهای فقیرتر، نآحادی مبالغ افزایش بیشتر قیمت‌ها شد. اما نتوانست روند کلی صعودی را متوقف کند. وی همچنین به آزادسازی گسترده ذخایر استراتژیک نفتی از سوی نهادهای بین‌المللی اشاره کرد و آن را ابزار گریزترین مداخله در این حوزه دانست. این کارشناس اقتصادی درباره چشم‌انداز بحران نیز گفت: برخلاف برخی پیش‌بینی‌ها، شش‌هفته‌ای از پایان سریع جنگ مشاهده نمی‌شود و ملاحظات سیاسی داخلی آمریکا نیز تاکنون در کاهش تنش‌ها منجر نشده است. وی تأکید کرد که در عین حال، هیچ‌راه‌حل نظامی مؤثری برای بازگشایی تنگه‌هرمز وجود ندارد.

شاکری با اشاره به نتایج عملی «پروژه آزادی» اظهار داشت که این طرح نتوانست هدف اصلی خود، یعنی بازگرداندن ترازیت به سطح پیش از جنگ را محقق کند. وی افزود: تبدیل منطقه به فضای نظامی، نه‌تنها امنیت، افزایش نداد، بلکه ریسک درگیری را بالا برد و هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم برای کشورهای منطقه، به‌ویژه امارات، به همراه داشت. وی در ادامه تأکید کرد که تحولات اخیر نشان داد حاکمیت ایران بر تنگه‌هرمز تثبیت شده است. به گفته او، آمریکا اگر چه در برخی اهداف تاکتیکی به موفقیت‌هایی دست یافت، اما در سطح راهبردی با چالش‌های جدی مواجه شد و نتوانست دستاوردی تعیین‌کننده کند. شاکری خاطر نشان کرد که مسئله تنگه‌هرمز ماهیتی راهبردی دارد و با اقدامات کوتاه‌مدت و تاکتیکی قابل حل نیست.

وی با اشاره به تلاش‌های اقتصاد جهانی افزود: در شرایط کنونی، وابستگی اقتصادی‌های بزرگ به بازارهای مالی و افزایش نیاز آمریکا به تأمین مالی خارجی، باعث شده امکان اعمال فشار جنبه‌مند گذشته کاهش یابد. وی در پایان تأکید کرد که ایران در شرایط جدید، علاوه بر کنترل میدانی تنگه‌هرمز، از ظرفیت‌های بیشتری برای اعمال فشار اقتصادی برخوردار شده و این موضوع اهمیت این گنز‌گاه راهبردی را دوچندان کرده است.